

WNIOSKI/ INTERPELACJE/ ZAPYTANIA

1. Imię i nazwisko radnego: **Czesław Tomczak**

2. Zapytanie dotyczy: **rewitalizacji Kanału Mosińskiego i zaadoptowania jego nadbrzeża na wielofunkcyjną i atrakcyjną /nie tylko dla mieszkańców miasta/ przestrzeń publiczną.**

Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie:

Czy planowane są aneksy do Strategii Rozwoju Gminy Mosina na lata 2014 do 2020 + dotyczące rewitalizacji Kanału Mosińskiego i zaadoptowania jego nadbrzeża na wielofunkcyjną, atrakcyjną i ogólnie dostępną przestrzeń publiczną? Poniżej prezentuję wywody na interesujące mnie zagadnienie.

Mosina jest jednym z wielu polskich miast położonych nad rzeką. Leży nad Kanałem Mosińskim, który kończy swój bieg w płynącej nieopodal Warcie – trzeciej, co do wielkości polskiej rzece. Dawniej takie umiejscowienie miało wiele zalet. Im większa była rzeka, tym większe przynosiła korzyści miastu i jego mieszkańcom. Z czasem, na skutek wielu czynników, dawne funkcje, w szczególności gospodarcze/, jakie pełniły rzeki uległy dewaluacji. Obecnie rzeki pełnią przede wszystkim funkcje rekreacyjne, wypoczynkowe, turystyczne oraz kompozycyjne. Niewątpliwie istota powiązań rzeki i miasta zależy od wielu czynników – m. in. od wielkości rzeki i miasta, od ich wzajemnego położenia, powiązań komunikacyjnych, także od możliwości technicznych. Bez wątpienia rzeka kształtuje każde otoczenie. Oddziaływanie to ma również wpływ na kształt struktury miasta.

Współczesne miasta cechuje tendencja związana z ideą powrotu miast nad rzeki. W myśl spopularyzowanych na zachodzie *waterfrontów* w wielu polskich miastach dostrzega się atrakcyjność i unikatowość rzek oraz ich dolin. Ten ogólnościowy proces słusznie zakłada, iż w rzece i w terenach nadrzecznych, w szczególności w nadbrzeżach, tkwi ogromny potencjał. Dlatego w założeniach *waterfrontów* jest wykorzystanie zarówno samych rzek, jak i ich nadbrzeży nie tylko dla rozwoju miast, ale również do kreowania ich konkurencyjności – w szczególności – atrakcyjności turystycznych. Rzeka rozumiana jako woda, jest istotnym katalizatorem odnowy miasta. Przejawem tej odnowy jest zarówno poprawa warunków życia w mieście, jak i poprawa stanu zagospodarowania miasta. Zatem niezwykle istotne wydaje się podejmowanie wielu dyskusji i przedsięwzięć dotyczących aspektów z różnych dziedzin.

Reasumując można przyjąć, iż współczesne znaczenie rewitalizacji koncentruje się na planowym działaniu, którego głównym celem jest zmiana struktury przestrzenno – funkcjonalnej danego obszaru, włączenie go w strukturę miasta i ożywienie społeczno – gospodarcze. Przy czym rozwój ten jest rozumiany i planowany kompleksowo. Planując rozwój miasta należy określić główne cele i kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego miasta, których realizacja służy zaspokajaniu potrzeb wszystkich mieszkańców. Najważniejszym dokumentem jest strategia rozwoju. Przegląd dokumentów strategicznych

kilku miast nadrzecznych /Bydgoszczy, Gorzowa Wlkp., Poznania i Wrocławia pozwolił ustalić, jak ważne miejsce generują zagadnienia dotyczące obecności rzeki w mieście i jak znaczącym są wyzwaniem dla włodarzy miast.

Mosina należy do miast, w których docenia się walory naturalne. Analiza Strategii Rozwoju Gminy Mosina na lata 2014 do 2020+ pozwala zauważyć, iż w wizji rozwoju akcentuje się rozwój turystyczny w oparciu o wykorzystanie walorów naturalnych /m. in. wymienia się Kanał Mosiński/. Planuje się rozwój infrastruktury nadrzecznej, turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o rzekę Wartę /teren gminy/ oraz występujące jeziora /również teren gminy/. Niestety nie uwzględnia się zalet wynikających z obecności rzeki /Kanału Mosińskiego/ w Mosinie. Jak wynika ze strategii, nie przewiduje się żadnych planów w tym zakresie. W opracowanej strategii dostrzega się znaczenie przestrzeni publicznych, niestety jedynym beneficjentem jest Rynek w Mosinie. Również w tym zakresie nie doceniono w ogóle walorów nadbrzeży Kanału Mosińskiego. Ponadto ustalając mocne i słabe strony naszego miasta i gminy /wg analizy SWOT/ nie zauważono zalet Kanału Mosińskiego, mimo iż w mocnych stronach wymieniono wysokie walory środowiskowe /położenie w dolinie Warty, tereny leśne, jeziora, sąsiedztwo WPN/ pod rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych. Reasumując – w analizie SWOT nie uwzględniono lokalizacji Mosiny nad kanałem, nie doceniono potencjału tych terenów jako wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych służących integracji społecznej i mogących być rozpoznawalną atrakcją turystyczną /także marką miasta/.

Bez wątplenia potencjał tkwiący w rzece można ocenić poprzez obszary leżące w pobliżu rzeki. Istnieje zależność pomiędzy oceną atrakcyjności terenów nadrzecznych a preferencją spędzania wolnego czasu nad rzeką. Im lepiej są zagospodarowane, tym chętniej mieszkańcy spędzają swój wolny czas. Nadrzeczne przestrzenie publiczne poprzez swoją otwartość i wielofunkcyjność, zmieniają dotychczasowe postrzeganie tych terenów przez użytkowników. Tak wykreowane tereny nadrzeczne mają szansę stać się wizytówkami miasta / rozpoznawalną marką miasta/ oraz atrakcjami turystycznymi nie tylko dla mieszkańców.

Każde miasto i każda rzeka ma swój indywidualny charakter. Dlatego trudno jednoznacznie ocenić potencjał, jaki tkwi w rzece przepływającej przez miasto. Niewątpliwie wzorować się należy na najlepszych. Analiza tematu oraz wizje lokalne w kilku miastach nadrzecznych pozwala stwierdzić, iż wzorem dla naszego miasta w kreowaniu atrakcyjnych przestrzeni nadrzecznych może być Gorzów Wielkopolski. W wyniku podjętych działań, realizowanych w oparciu o założenia strategii rozwoju miasta, w miejscu mało atrakcyjnym nad rzeką, które służyło mieszkańcom jako targ powstała ogólnie dostępna i atrakcyjna przestrzeń publiczna odwiedzana nie tylko przez mieszkańców, ale także przez turystów. Nadwarciański bulwar stał się wizytówką miasta.

Z przeprowadzonych analiz wynikają ogólne wnioski, które mogą być rekomendacją dla osób odpowiedzialnych za procesy rozwoju i rewitalizacji miast nadrzecznych. Zauważono, że dobrze sformułowane dokumenty strategiczne nie zawsze są gwarancją zadowalających efektów /przykładem może być Poznań, który ma bardzo dobrze opracowaną

strategię rozwoju, w której program „Rzeka w mieście” jest bardzo ambitny, jednak realizacja założeń napotyka na wiele trudności/.

Niewątpliwie aby osiągnąć efektywność traktu rzeki należy przede wszystkim:

- wzorując się na najlepszych przykładach zagranicznych i krajowych, wdrażać programy rewitalizacyjne zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim o kompleksowym i ciągłym charakterze;
- doprowadzać projekty do realizacji;
- konsultować projekty z przyszłymi użytkownikami;
- przeprowadzać nie tylko rewitalizację nadbrzeży, ale również skoncentrować się na odbudowie ekologicznej rzek, doprowadzając do poprawy czystości wód;
- zadbać o nową jakość nadbrzeży, jako atrakcyjnych i ogólnie dostępnych przestrzeni publicznych, w celu tworzenia nowego wizerunku miasta;
- rozbudować infrastrukturę dla turystyki wodnej, sportu i rekreacji w rejonach nadrzecznych;
- realizować projekty w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne;
- w większym zakresie wykorzystywać dostępne środki unijne;
- zadbać o dostępność terenów nadrzecznych, poprzez włączanie ich do ciągów komunikacyjnych;
- zapewnić szeroką ofertę rekreacyjną, sportową i kulturalną dla użytkowników nadrzecznych przestrzeni publicznych.

Biorąc pod uwagę nie zawsze efektywnie przeprowadzane rewitalizacje w polskich miastach nadrzecznych zasadne wydają się zaproponowane uwagi.

Szansą na odnowienie związków między Mosiną a Kanałem Mosińskim powinna być strategia miasta, w której jednym z założeń byłaby kompleksowa rewitalizacja terenów nad kanałem. Bez wątplenia zakres realizacji powinien uwzględnić m. in. ukształtowanie bulwarów, także zielonych, w powiązaniu z mosińskim parkiem, utworzenie ciągów spacerowo-rekreacyjnych wzdłuż kanału, tworzenie dostępnych i atrakcyjnych miejsc spotkań w formie małej architektury, zaadoptowanie „Zielonego Rynku” na przestrzeń do inicjowania wydarzeń artystycznych z widokiem na kanał, stworzenie warunków do uprawiania sportów wodnych /kajaki, rowery wodne/, utworzenie mini mariny,.....

Tekst opracowano na podstawie pracy magisterskiej o wpływie rzeki na układ przestrzenny, atrakcyjne przestrzenie publiczne oraz atrakcyjność turystyczną wybranych polskich miast, której autorką jest moja córka.

.....

Mosina, 12 sierpnia 2016r.

Czesław Tomczak

Mosina, dnia 18 sierpnia 2016 r.

BR.0003.479.2016

~~Pan
Jerzy Ryś
Burmistrz Gminy Mosina~~

W załączeniu przekazuję kserokopię zapytania radnego Czesława Tomczaka w sprawie rewitalizacji Kanału Mosińskiego i zaadaptowania jego nadbrzeża na wielofunkcyjną przestrzeń publiczną.

Z up. Przewodniczącej
Rady Miejskiej
Piotr Sobotowski

Do wiadomości:

Pan
Czesław Tomczak
Radny
Rady Miejskiej w Mosinie